N:o 12. | Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.** Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 14 Juni 1890. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.). | Årg. 10.

Ett besök hos Karl Valentin.

»Vill ni röka en cigarr uppe hos mig?» »Tack — men stör jag inte?» »Nej visst inte, — ni är hjertligt välkommen!

Hans ansigtsuttryck tolkade ännu bättre än hans ord, att jag var hjertligt välkommen — det var ingen höflighetsfras — jag följde med.

Vi gingo en trappa upp. I förstugan stannade jag. På dörren framför mig läste jag J. P. Valentin. — »Nej en trappa till, här bo mina föräldrar, deruppe har jag min ungkarlsvåning».

»Ungkarlsvå . . .?» jag såg förvånad på honom. »Haha!» skrattade han, »Ni trodde kanske jag var gift?» »Ja, det trodde jag sannerligen». »Nej, den lyxen tillåter mig min ställning gudnås inte ännu, — ursäkta jag går förut, men det är mörkt i tamburen».

Ögonblicket derefter var jag inne i doktorns arbetsrum.

»Ja, ni får ursäkta att här inte ser riktigt ordentligt ut, man visste troligtvis inte att jag var utgången». »För all del», afbröt jag, »mig stör det inte på minsta vis». Jag såg mig omkring i rummet. Det var enkelt men gemytligt med detta hemtrefliga, solida behag, som gammaldags möbler alltid förläna; inga paradmöbler, intet onödigt koketterande med tonkonst, det hela vänligt och rättfram som egaren sjelf. På den ena långväggen, der flygeln stod, var anbragt en hylla med fotografier af Lundqvist, Salomon Smith m. fl., på väggarne Bülow- och Lisztbilder, byster af Bach och Wagner m. m. Böcker noter och broschyrer lågo strödda öfver skrifbordet, flygeln och stolarne; ett notskåp, som var öppet, gömde ett stort förråd musikaliska skatter.

Det var oordning utbredd öfver det hela, men trots denna verkade alltsammans harmoniskt, ja, nästan stämningsfullt på mig, troligen på grund utaf den skärande motsatsen till göteborgarnes vanligen så pedantiska och smaklösa paraduppställning af värdefulla saker, som jag hade sett på så många andra ställen.

Allt detta iakttog jag, under det att min värd tog fram cigarrerna och lade undan några böcker från soffan, der han bad mig taga plats.

»Jag blef afbruten i mitt arbete när jag erhöll telegrammet och fick rusa ner till jernbansstationen», sade han liksom ursäktande under det jag betraktade rummet. Vi hade nemligen råkats nere vid jernbanan för första gången genom en gemensam upsalabekant, som var på genomresa i Göteborg och uppehöll sig der blott en liten stund. Han hade presenterat oss för hvarandra, och efter hans afresa hade vi börjat ett samtal, i hvilket d:r Valentin berättade om sitt upsalalif, hvaraf minnena väckts till lif på nytt genom den resande. Och medan vi promenerade gatan uppför fick jag höra ett och annat och fick mig månget hjertligt skratt åt de historier han berättade, och hvilka han gaf med en viss saftig humor, parad med godt lynne som förlänade dem deras rätta värde.

Karl Valentin.

»Studerade ni länge deruppe innan ni slog om?» frågade jag för att upptaga det afbrutna samtalet från gatan. »Åh, en hel rad utaf år studerade jag allt möjligt — särskildt musik hos gubben Josephson, — jag hörde föreläsningar och tenterade,

men någon examen blef det inte af». »Och så gaf ni studerandet på båten?» »Ja, det var inte så lätt att skiljas från Upsala och kamratlifvet, men ju längre det led, dess mera insåg jag, att musik var det enda, som jag med lif och själ kunde egna mig åt, och hvad jag än tog mig för, så återvände jag ofrivilligt ändå alltid till musiken, och då tyckte jag det var bäst ta steget fullt ut. Dessutom visade jag vid ett tillfälle en större komposition för Ludvig Norman, han tillrådde mig på det lifligaste att bli musiker och resa ut och studera — ja, han ville t. o. m. uppföra min komposition, och hans uppmuntran bidrog icke litet till att jag började tro att jag skulle kunna slå mig igenom som musiker, . . . och ångrat mig har jag aldrig, — om också en kompositör just inte dansar på rosor».

Det blef ett ögonblicks paus. Öfver dörren såg jag ett latinskt doktorsdiplom der jag läste: »philosophiæ doctor et bonarum artium magister».

»Ni studerade sedan i Leipzig?» »Ja, jag aflade, som ni ser, derstädes filosofie doktorsexamen med musik som hufvudämne — det går nemligen för sig i Tyskland — och musik var numera mitt hufvudämne icke blott i examen». »Hos hvem studerade ni musik?» »Hufvudsakligast på konservatoriet, hos Wenzel, Paul, Reinecke, Grill, Rust, Papperitz, m. fl. Jag har till och med ett par somrar varit hos Hans von Bülow. Åh, det var en herrlig tid nere i Tyskland. Jag fråssade i musik i Leipzig, i Bayreuth, på musikfesterna. Man må säga om tyskarna hvad man vill, men i många hänseenden ha de en rent utaf elektriserande verkan på oss nordbor, hvilken flit och ihärdighet, och framför allt deras kärlek till musik. Der känner folk att musiken kan vara en njutning efter arbetet, en helgdagssysselsättning efter veckodagen, — der går man inte på konserter som modesak, — eller för att det skall så vara, — der är musiken ett behof. Ack om man kunde inblåsa litet utaf allt det der i våra lugna och reserverade landsmän!» Jag instämde. I synnerhet förekom Göteborg mig just inte att vara den lämpligaste vistelseorten för en musiker och tonsättare. »Jag skall säga er en sak. Det är inte blott att jag är född här och har mitt hem här, men om man skulle slå sig ner i Tyskland och i allra bästa fall få en ställning der, så skulle man ändå alltid känna sig öfverflödig — både som musiker och som utländing, — här hemma har man ett berättigande att verka och den tillfredsställelsen att man kanske ändå kan uträtta ett litet grand. Och på det hela taget har jag en behaglig ställning. Det är en glädje att få göra min kör bekant med härliga tonverk, och ni kan inte tro huru angenämt mitt arbete med kören är. Svårigheterna att få ihop orkester göra dock att verksamhetsfältet icke är fullt sådant som jag skulle önska. Men ännu har jag inte uppgifvit allt hopp. Göteborg är en stor stad och en stad som går framåt. — Det skall väl komma den dag, då också göteborgarne känna behofvet efter musik, och om de väl vilja, så kunna de ju också göra något för att skaffa sig en stående orkester. I höst kommer Aug. Lindberg hit, och det kommer nog utsigterna att ljusna ej så obetydligt äfven på musikområdet.

Och, ser ni, när det någon gång är trist, så griper jag till de här.» Han hade tagit en bok ifrån pianot. — Ja, der ligga andra af samma författare på bordet». Jag tog en och läste »Fitgers dikter». »Känner ni till honom, ni vet författaren till 'Hexan'?» Det är en af mina vänner; hans dikter och hans stämningsrikedom ha stort inflytande på mig och ha ofta inspirerat mig, — det finnes få skalder, med hvilkas ord och hela tendens jag så sympatiserar».

Han hade satt sig ned vid pianot och slog ett par ackorder . . . och så började han spela. Jag hade gått fram till fönstret. Hvilken vacker utsigt! Den ljusblå vårluften, med dunhvita moln, som i fantastiska former långsamt gledo ut öfver elfven, badade sig i den nedgående solens strålar, hvilka i glödande kyss tillkastade klipporna midt emot sitt godnatt; den gled i milda reflexer ned för bergets sakta sluttande sidor och träffade skeppsmasterna, hvilkas öfversta toppar som lysande punkter omärkligt vaggade fram och åter, och upplöste sig till sist i en mångfald utaf namnlösa färger från det gullröda ända bort till det svagt violetta, som förtonade i etern. Efterhand, som han spelade, såg jag en annan syn. Skeppen försvunno. Hafvet mörknade, klipporna stodo kalla och hotande. Molnen tätnade och jagade som drifvande flagor ut öfver hafvet. Långt ute ses ett skepp för fulla segel sökande hamn, gungande på de upprörda böljorna, hvilkas skum slår öfver masttoppen och piskar upp emot dess stora segel, som af och till sköljas af vågorna. Vid rodret står en man med fladdrande kappa och svärd vid sidan. Hans ena hand håller starkt om styret, med den andra håller mannen en kvinna, som lutar sig emot honom och gripen af ångest trycker sig tätare och tätare intill honom. Hennes hårband har lossnat, och det gullgula håret slingrar sig i vinden likt gyllne ormar om henne och honom.

Han böjer sig ned och tillhviskar henne några ord. Hennes blickar söka hans och bakom hennes ångestfulla blick läser han om sin drömda och funna lycka: hon är hans i all tid, ända in i döden. Tätare och tätare smyger hon sig intill honom, starkare och starkare hviner stormen, det knakar i skeppets fogar, med ökad styrka kastar sig hafvet öfver sitt offer, roflystnaden har vaknat, hafvet kräfver allt — men stormen vill dela.

I ett enda kast sliter den seglet från masten. Hon har glidit ner i bön bredvid honom, med händerna krampaktigt slutna samman och blicken ängsligt bedjande riktad upp mot de drifvande molnen. Deruppe skymta två hvita måsar, de komma närmare, der följa fler, och snart är hela skeppet liksom omgifvet af en hvitglänsande mur, som beskyddar det mot storm och och haf. Himlen ljusnar. Vågorna lägga sig, det klarnar allt mer. En ensam stjerna tindrar på fästet. De varsna land. Den nedgående solen belyser det, kyrkklockornas fjerran klang når med sin helsning den bedjande kvinnan. De äro frälsta. I ögonblickets öfversvallande jubel böjer han sig ned öfver henne, hans arm omsluter hennes midja, hans blick söker hennes — deras läppar mötas . . .

Det sista ackordet dog hän.

»Hvad var det ni spelade?»

»Det var min *Brudfärd* med text af Fitger.»

»Tack, — ja nu skall jag icke uppehålla er längre. — Tack för er vänlighet!» »Skall ni redan gå?» »Ja, klockan är redan mycket, solen har hunnit gå ned, adjö». »Adio» Han räckte mig handen. Strax efter stod jag nere på gatan.

Under det jag långsamt gick hem återkallade jag i minnet det intryck hans musik hade gjort på mig.

Jag kände att i den stämning, i hvilken tonsättningen hade försatt mig, var en njutning så ren och fin, som man får den endast i de sällsynta ögonblick, då man står inför tonkonst i all dess enkelhet och sanning.

C. N—n.

*

Karl Valentin är född d. 30 maj 1853 i Göteborg. Hans studier i Upsala äfven på tonkonstens område äro här ofvan nämnda äfvensom hans musikstudier i Leipzig. Vid konservatoriets »Hauptprüfungen» derstädes 1881, blefvo åtskilliga af hans kompositioner uppförda. Musikal. Wochenblatt yttrar härom: Herr V. ådagalade i 3 af honom sjelf spelade pianostycken och framför allt i de af fröken Clara Kutscha från Breslau sjungna sångerna »Tagesanbruch», »Die Prinzessin» och »Wohl über Nacht» mera individualitet än i de först nämnda. Af pianostyckena gaf det sista i ess dur i detta afseende det rikaste utbytet, under det af sångerna den första och andra trädde i förgrunden. Fröken K. utförde de vackra sångerna på ett sätt, som tillskyndade dem lifligt bifall.» En annan kritiker i »Leipziger Nachrichten» omnämner äfven dessa sånger med den lofordande anmärkningen, att »melodien flyter väl, stämförningen är sträng och fullkomligt fri från hvarje onyttig upprepning.» Dessa

omdömen äro de första vi ha funnit rörande hr Valentins kompositionsförmåga och ha en viss betydelse från en tysk kritikers penna, då det gäller en främling. Vid samma tid 1881—2 uppgifvas de »Åtta sånger ur 'Fahrendes Volk'» af Fitger vara komponerade, hvilka vid Musikaliska konstföreningens täflan antogs och utgafs af densamma, och hvilka bära opustalet 7. Dessförinnan finna vi af honom »Drei Klavierstücke» (op. 3), utgifna af Kistner i Leipzig och »Tre Visor» för en röst och piano, utgifna på Abr. Hirschs förlag, hvilka torde tillhöra hans första kompositioner. För hufvudstadens musikaliska publik presenterade sig d:r Valentin 1886 med en pompös »Festouverture» för orkester, utförd å en populär konsert i Berns' salong, och som sedan året derpå återgafs derstädes å en symfonimatiné under komponistens egen ledning. Såsom musikalisk skrifställare har d:r V. gjort sig känd genom »Studien über die Schwedischen Volksmelodien» (Leipzig 1885), ett arbete, som innehåller åtskilligt af intresse. Nyligen ha vi omnämnt ett större verk af d:r V., »Brudfärd», för soli, kör och orkester, som kommer att uppföras här under nästa säsong af Filharmoniska sällskapet härstädes. Vi hänvisa för öfrigt till förteckningen öfver de verk af honom, hvilka utförts under Göteborgs Harmoniska sällskaps första lustrum, om hvilket musiksällskaps ledning under denna tid d:r Valentin inlagt stor förtjenst. Denna förening af tonkonstens vänner och idkare, kallade sig först »Sångföreningen» och gaf den 16 febr. 1885 sin första konsert, om hvilken jemte den följande Sv. Musiktidning på sin tid redogjorde. Det torde intressera mången att se hvad detta musiksällskap i rikets andra stad uträttat under sin första 5-års-period, och vi infria nu vårt löfte att lemna en öfversigt deraf, börjande med svenska tonsättare.

*

Göteborgs Harmoniska sällskaps verksamhet 1885—90.

Under denna sällskapets första femårsperiod ha följande musikverk utförts på dess offentliga konserter: *Fröding, Per:* Suite för piano. — *Hallén, Andr.:* Körer: »Trollslottet», »Påskklockor», «Vattenliljan»; Rhapsodie n:r 1 för orkester; »I skogen», sång. — *Hallström, Iv.:* »Om qvällen», sång. — *Hedenblad, Iv.:* »Necken», soli och kör. — *Krauss, Jos.:* »Vid Gustaf III:s bisättning och begrafning», soli, kör och orkester. — *Josephson, J. A.:* Promotionskantat vid Upsala universitets jubelfest; »Hemlängtan». — *Lindblad, Ad.:* »Om vinterqväll», soli och körer. — *Norman, Ludv.:* »Rosa rorans», kör och soli; »Vackra astrar», »Sommarregn» körer å capella; »Månestrålar», sång. — *Sjögren, Em.:* »Fogden på Tenneberg», ballad. — *Svedbom:* »En glad visa». — *Södermau, Aug.:* Körer; »Lokkeleg», »I ungdomen», »Ternerners sang», »Virgo gloriosa», Polska; Nordiska folkvisor och danser för orkester; »Og jeg vil ha», mansquartett, »Tannhäuser», ballad; sånger. — *Valentin, Karl:* »Brudfärd», soli, kör och orkester; Festouverture för ork.; damkörer: »Liebeslied», »Vårregn»; Melodram; Pianostycken; sånger.

Af tyska tonsättare: *Bach, Seb.:* Sarabande, Double, Tempo di Bourrè, violinsolo; kantat: »Af djupsens nöd». — *Beethoven:* Symfoni n:r 8, F dur; ouvert. till »Coriolanus»; »Andenken», sång; Romans för violin. — *Brahms, J.:* »Schicksalslied» för kör och ork.; »Normannenzug» för manskör. — *Goldmark, K.:* ur »Drottningen af Saba»: Sulamith och flickorna. — *Gluck, Chr.:* Orfeus och furiekörer, ur 2:a akt. af »Orfeus» för soli, kör och orkester. — *Haydn, J.:* Skapelsen. — *Liszt, Fr.:* »Tu es Petrus» ur orat. »Kristus» för kör, orgel, ork.; Chör der Schnitter ur »Prometheus» för kör och ork.; Orpheus för 2 clav.; 23:e Psalmen; Elegie för violin; Ungersk romans för violin; för piano: Gondoliera, Ballade; sånger. — *Mendelssohn-Barth.:* Symfoni n:r 3, A moll; Bröllopsmarsch ur »Midsommarnattsdrömmen»; kör: »Afsked från skogen»; Lieder ohne Worte. — *Mozart, W. A.:* Requiem, två satser för kör och ork.; ur »Don Juan» arior (Zerlina, Donna Anna); ur »Figaros bröllop» aria (Susanna), Recit. och aria (Figaro) alla med ork.; sång: »An Chloe». — *Raff, J.:* Elegie för soli kör och ork.; Des Abends; Rhapsodie för ork.; damkör: »Se, nu är dag». — *Reinecke, K.:* Ouverture till »Dame Kobold». — *Schubert, Fr.:* Heidenröslein. — *Schumann, Rob.:* Paradiset och Perin; Zigenarlif; Farkosten; sånger. — *Vogler:* »Helig» kör. — *Wagner, Rich.:* Spinnerlied und Ballade ur »Der fliegende Holländer» för soli, kör, ork.; Recitativ och aria ur »Tannhäuser»; kör ur »Lohengrin»; Förspel för ork. till »Mästersångarne»; Morgenlied, kör ur »Mästersångarne»; Charfreitagszauber för ork. ur »Parsifal»; slutscen ur 1:a akt. af Parsifal; Träume. — *Weber, C. M. v.:* Scen och aria (Agatha) ur »Friskytten» med ork.

Af norska och danska tonsättare: *Grieg, Edv.:* op, 20 *Foran Sydens kloster,* soli och damkör; op. 22 körer ur »Sigurd Jorsalafar»; op. 28 Albumblad; op. 31 Landkjænding, solo och manskör; op. 45 sonat n:r 3 för violin och piano; op. 50 Olaf Tryggvason, soli och körer; sånger. — *Sinding, Chr.:* Til Molde, soli och kör. — *Kjerulf, Halfd.:* Serenade ved Strandbredden, soli och damkör; Brudefärden i Hardanger, manskör; Ved Söen. — *Gade, N. W.:* Symfonie n:r 4, B dur; Elverskud, för soli, kör, ork.

Af franska, ryska, italienska etc. tonsättare: *Georges, Alex.:* 3 Chansons de Miarka. — *Gounod, Ch.:* Aria ur »Sappho». — *Lalo, Edv.:* Aria ur op. »Le roi d'Ys». — *Lotti, Ant.:* Aria »Pur dicesti». — *Purcek, Henri:* kör. — *Rimsky-Korsakow:* 2 körer ur »Die Mainacht». — *Rossini:* aria ur »Wilhelm Tell». — *Rubinstein, Ant.:* Danser för orkester; balett ur »Feramors» för ork.; sånger. — *Saint-Saëns:* Choeur d'Ancêtres, solo, manskör och ork.; duett ur »Henri VIII»; sång. — *Sarasate:* Spanska danser. — *Scharwenka Xav.:* Etude. — *Viardot, Pauline:* Mazurka af Chopin. — *Vieuxtemps, H.:* Air varié. — *Wieniawski, H.:* Konsert, D moll; Faustfantasi; Légende.

Vid konserterna ha utom musikälskare och musikälskarinnor följande damer och herrar medverkat: fruar Dina Edling, Axeline Mraz, Emma Wahlström; fröknar Elfrida Andrée, Robertine Bersén och Mathilda Bohle; frökn. Selma Ek, Anna Klemming, Sigrid Hallgren, Agda Lysell, Elsa Stenhammar, Hulda Törnblom, Lizzie Winge, Herminia Lundberg och Ida Moritz; herrar: operasångaren C. F. Lundquist, Salomon Smith, Carl Bredberg, Gust. Brückner, Jos. Czapek, Oscar Evers, Per Fröding, Carl Hjortberg, Alb. Lindstrand, Jos. Mraz, Osc. Ohlson, Aug. Palme, G. Schmidt, Tore Svennberg, A. Wareing samt de bekanta artisterna Maurice Dengremont, Paul Eckhoff, Eugène och Theophile Ysaye.

Framför och bakom kulisserna.

Minnen ur *Conrad Behrens'* konstnärslif.

(Forts.)

I sex år var Behrens anställd vid Maplesons italienska opera och gjorde derunder bekantskap, som han säger, med en mängd älskvärda menniskor, hvaribland särskildt nämnas den utmärkte dirigenten Arditi och den verldsberömda altsångerskan Zelia Trebelli, med hvilken han företagit »otaliga konserttournéer i alla Herrans länder». Under direktör Carl Plaeging i Rotterdam var Behrens anställd i fem år. Bland andra som gästade vid samma opera nämner han »hjeltetenoren» Leonard Labatt, med hvilken han icke syntes ha sympatiserat oaktadt den gamla bekantskapen med denne sångare från deras samtidiga engagement vid stockholmsoperan. Ar 1885 råkade operan i Rotterdam ut för en kris. Hvarje år uppstämdes visserligen, som B. säger »Jeremias' klagovisor» rörande den tyska operan med undran om densamma skulle kunna hålla sig uppe, om de behöfliga subsidierna skulle tecknas o. s. v., men man tröstade sig med att de herrar, hvilka så liberalt bidragit till operans upprätthållande, fortfarande skulle göra det, och understö-

det erhölls äfven. Denna gången bedrog man sig emellertid. Herrar komitterade hade nu annorlunda beslutit. De ville visserligen fortfarande understödja operan, men de önskade också få en misshaglig person utesluten ur kommissionen. För detta ändamål sammankallades de för operan intresserade, och ett ultimatum uppställdes med fordran af 25,000 fl. i subsidier; annars skulle kommissionen afgå. Man visste att denna summa ej skulle beviljas, och på så sätt skulle en ny kommission komma till stånd. Den gamla med en herr Anthony i spetsen afgick äfven och en hr Hijmans van Wenendaal, tillhörande en ansedd köpmansfamilj och som länge eftersträfvat protektoratet öfver tyska operan, ställdes nu i spetsen för den nya kommissionen. Denna kallade derpå till sig Behrens och frågade honom om han ville åtaga sig att blifva direktör för tyska operan. »Jag var såsom fallen från skyarne», säger B. »jag kände mig såsom den falske profeten, hvilken vederdöparne tillropa 'Du regera skall!' Jag begärde betänketid till följande dag och var optimistisk och sangvinisk nog att gå in på förslaget. *Detta var den största dumhet jag i mitt lif begått.* Hur har jag ej sedan ångrat det! Hvilka bekymmerfulla stunder, sömnlösa nätter och pekuniära förluster har icke detta beredt mig! Ack! Om jag ändå stått emot vederdöparnes lockelser!» — Sommaren 1885 företog sig Behrens en resa genom Tyskland för att komplettera sin personal och hade i början af augusti fått ihop en ensemble af sångare och sångerskor, bättre än den tyska operan i Rotterdam förut egt. Till regissör hade han sin vän E. Bollé och i Constantin Zschoppe och Gustav Starke ett par goda kapellmästare. B. berättar nu åtskilliga vedervärdigheter han utstått såsom operachef, men lofordar pressen, som i allmänhet bemött honom och hans verksamhet såsom sådan med välvilja. Emellertid blef han mycket tadlad för att han sjelf icke sjöng vidare och försvarar sig dermed att hans administrativa pligter hindra honom derifrån, och de bassångare, som berlinagenter skickade honom kunde icke ersätta honom sjelf. På tal härom framställer Behrens om operasångare i allmänhet tankar och åsigter, som förtjena att uppmärksammas. Vi anföra här hvad han derom har att säga:

»Det är nästan otroligt hvad allt en operasångare vill vara eller hur lätt han tror sig förtjena detta namn. Ja, jag går så långt, att jag påstår att man i Tyskland verkligen drifver ofog med att tillegna sig heder och värdighet af operasångare. Har någon hos sig upptäckt röst, eller ha goda vänner gjort honom uppmärksam på att han det har, så vänder sig denne till en routinerad »inpluggare». Är man icke absolut i saknad af gehör, så lär man sig på ett halft år tre eller fyra partier. Om allvarliga sångstudier, tonbildning och framför allt rigtig tonansättning talas nästan ingenting alls, sådant betraktas som bisaker. — Operasångaren går till en teateragent, sjunger eller i de flesta fall skrålar fram någonting för denne. Den ungdomliga kraften imponerar på agenten, som sjelf vanligtvis förstår sig på sångkonsten lika litet som den blinde på färgen, och snart erhåller den nyupptäckta maskulina »stjernan» ett engagement vid en liten hofteater eller en stadsteater af tredje eller allra yttersta rangen. Han beträder scenen som Lionel, Luna eller Sarastro, och med det vänliga öfverseende publiken vanligen skänker dilettanter och debutanter, blir han applåderad och slår sig igenom. — Teater-facktidningarne öfverflöda af lof och pris, och inför den förvånade verlden står der en nyskapad konstnär med fenomenala röstmedel och fulländad sångkonst. Men saken hämnar sig snart nog. Den liksom genom ett trollslag vordne store konstnären, f. d. kommis'en eller handtverkaren har ingen aning om »bel canto;» han sjunger efter sin näbb och sätter om tonen så, som hans animala naturel anvisar honom. Ganska ofta lider han af »tuppar» eller åstadkommer en olåt, som mer liknar det ljud vi bilda när vi gurgla oss i halsen, än det ädlaste af alla ljud: sången. Och för sådant skall publiken ge ut sina pengar! Helt annorlunda är det med italienarne och fransmännen. Båda måste flera år göra sångstudier, men också bjuda de oss vanligtvis äkta sångkonst. Det är skada på de tyska sångarne; ingen nation lemnar så förträffligt manligt sångmaterial, som germanerna, men i de flesta fall blifver det okultiveradt och rått. Mycket bidrager härtill bristen på goda sånglärare, Utom Stockhausen samt två eller tre erkända sångprofessorer vet jag i Tyskland ingen, åt hvilken jag skulle vilja anförtro min röst. Och hur försummas ej uttalet! Vid sång får ingen dialekt existera, men jag slår vad, att jag hos de flesta tyska operasångare genast kan utleta om de härstamma från Sachsen eller Preussen, Würtemberg eller Hannover. A propos uttal», säger B. »så tänker jag alltid med lifliga känslor på den afton, då jag absolverade min andra debutrol såsom kardinalen i 'Judinnan'. Efter den stora duetten i 4:de akten med Eleasar (Theodor Formes) kom generalintendenten von Hülsen till mig på scenen och meddelade mig, att kejsaren ville tala med mig. Jag begaf mig till den historiska svängtrappan, som från scenen ledde upp till monarkens loge, och från hvars nedersta trappsteg han vanligen brukade tala med kontsnärerna. Kejsaren tilltalade mig med dessa ord: 'Jag gör er min komplimang för ert rena tyska uttal, något som i vår tid är sällsynt hos en operasångare och hos en svensk så mycket märkvärdigare'. 'Ers majestät!' var mitt svar, 'jag vågar ej acceptera den nådiga komplimangen; jag är visserligen naturaliserad svensk men född tysk'. 'Ah!' fortfor kejsaren i den vänligaste ton, 'då har min komplimang för er endast halfva värdet, men det är vackert så'. Sedermera vid mitt treåriga engagement vid hofoperan i Berlin fick jag ofta tillfälle att tala med H. majestät, ty han var nästan hvarje afton på teatern och underhöll sig på huldrikaste sätt med konstnärspersonalen, särdeles med dem, som hade att utföra någon framstående rol. Vid ett sådant tillfälle sade han till mig en gång: 'Nå, mein alter Schwede, vid förträfflig röst i dag!'»

Här kommer jag också att tänka på en annan föreställning, som kan betraktas såsom en historisk tilldragelse. Efter slutet af det stora kriget 1871 i början af maj egde i Kgl. operahuset i Berlin en galaföreställning rum, hvartill generalitetet och de högre officerarne voro inbjudna, och vid hvilket tillfälle kejsar Wilhelm första gången efter sin återkomst från Frankrikes blodiga slagfält besökte operan. Det var en oförgätlig anblick. Alla i paraduniform. »Lohengrin» var den opera, som kejsaren befallt skulle uppföras. Den preusiska folkhymnen uppspelades först, och derefter begynte operan. Då jag kom till det bekanta stället i början af operan: »Hvad tyskt land nämnes ruste sig till kampen, då smädar ingen mer vårt rikes rätt» blef det ett gränslöst jubel i salongen. Hofkapellmästaren Eckert måste ge tecken till en lång generalpaus, och först efter flere minuters manifestationer och entusiastisk hyllning åt kejsaren kunde Henrik fortsätta sitt tal till männerna af Brabant».

Behrens hade beslutat sig för att öfvertaga operadirektionen i Rotterdam äfven för säsongen 1886—7, men ju mer spelterminen 1885—86 närmade sig sitt slut, desto tydligare insåg han, att det ej gick för sig att förena sångare och direktör i en person. Den ene måste försummas för den andre. Han föreslog derför kommissionen, att han med säsongens slut skulle träda tillbaka. Men det var lättare sagdt än gjordt, emedan subsidierna för den kommande säsongen voro tecknade och ställda på honom samt kontrakter af honom uppgjorda med flera solister, kör och orkester. Kommissionen var emellertid mycket tillmötesgående, och saken ställdes slutligen så, att regissören E. Bollé utnämndes till direktör under firma »Behrens & Bollé.» B. var nu nominelt deltagare i det nya företaget och finansielt så tillvida, att af det eventuela öfverskottet 1886—87 firman skulle få $^{9}/_{10}$, Bollé $^{1}/_{10}$. Denna öfverenskommelse föranleddes af de förluster Behrens lidit under sitt direktörskap, och hvilka uppgingo till 10,000 fl. Någon redovisning för nämnda sä-

song eller utdelning erhöll B. aldrig, säger han. Som sångare arbetade han fortfarande vid operan. I november under säsongen Behrens & Bollé erbjöds B. af Lamoureux i Paris (hvilken hört honom i England) att sjunga kungens parti vid de tillämnade »Lohengrin»-representationerna i Paris följande vår. B. begaf sig dit i början af december och var nog förtänksam att af generalkonsuln Egidius i Amsterdam skaffa sig pass som »sujet suèdois». Berättelsen om B:s bemötande i det tyskhatande Paris, der han aldrig kom att uppträda och der »Lohengrin» blott en enda gång kunde uppföras, ha vi förut anfört i förra årets 1:a juni-nummer, som utkom under B:s senaste gästspel här.

I april 1889 firade Behrens i Rotterdam sitt 25-års sångarjubileum, hvarvid han hedrades med stora ovationer och skänker. Den festliga tilldragelsen firades äfven i Haag, Amsterdam, Arnheim och Utrecht, öfverallt med samma prägel af hjertlighet. I början af maj reste han till Stockholm för att uppträda i ett antal gästroler å Kgl. operan. Hvad Behrens nu yttrar i sin bok om Stockholm och dess opera m. m. samt om sina konserter här låta vi honom med egna ord, ehuru med några uteslutningar, här anföra;

»Det mottagande och den framgång, som der kom mig till del, var verkligen lysande. Det nordiska Venedigs konstälskande publik firade mig på ett sätt, som kom mitt hjerta att slå raskare. Minnen af längesedan försvunna tider dykade upp hos mig; jag har ju tillbragt de skönaste åren af mitt lif i Stockholm, »Mälardrottningen», såsom den praktfulla staden med rätta kallas. — Den som en gång berest Sverige och lärt känna landet med de dystert mörka barrskogarne, med dess tusen sjöar och öar drages mäktigt dit igen; de ljusa sommarnätterna, den italienskt blåa himlen blifva för främlingen oförgätliga, och med skalden utropar jag:

»Och hvem det landet en gång sett,
Han längtar dit, längtar dit igen.»

Men den, som haft tillfälle att komma i närmare beröring med kärnfolket i Sverige, den måste erkänna, att en ridderligare, intelligentare och dertill öppenhjertigare nation knappt finnes på någon annan fläck af jorden.

Under sin högst intelligente konung, som utan motsägelse är verldens mest bildade monark, har svenskarne under de sista decennierna på vetenskapens, konstens och industriens områden utvecklat sig på ett sätt, hvartill man i andra europeiska stater ej finner ett motstycke. — Den moderna kulturen har också öfver Sverige sträckt sina polyparmar, men den blaserade anda, som så allmänt synes ha på Central- Syd- och Vesteuropa tryckt sin sjukliga prägel, har ännu icke nått det kraftiga naturfriska slägtet i höga norden och skall icke finna jordmån der, så länge öppenhet, redbarhet och äkta nordisk sinnesart bildar ett klippfast värn mot invasion af främmande vekligbet». — Efter ytterligare smickrande och välvilliga uttalanden i samma stil om oss och vårt land omnämner nu Behrens sina konstresor här sålunda:

»Bland de många konsertresor, som jag företagit i Skandinavien trädo i förgrunden de, som gjordes tillsammans med m:me Zelia Trebelli och m:me Christine Nilsson. M:me Trebelli gjorde hos den skandinaviska halföns innevånare fullständig furore och creerade den till ordspråk blifna »Trebellifebern», för hvilken hjertan och portemonnaier föllo offer. Hon var också en storhet af *allra första rangen*. Christina Nilson hade för sina framgångar i norden mera att tacka sin nationalitet, och framför allt sina barndomsöden med bilden af den barfotade bondflickan som drog från by till by, från stad till stad och sjöng sina visor. Såsom sångerska har jag aldrig kunnat ställa henne på samma höjd som Trebelli, ty Trebelli var den klassiskt bildade sångstorheten, Nilsson helt och hållet autodidakt. Trots det att hon varit elev af de förnämsta sånglärare, blef hon dock i allt hvad hon sjöng och spelade allt för subjektiv och kunde aldrig åt sina prestationer förläna ett fullständigt objektivt oberoende. Trebelli blef i Stockholm vid hofvet och i den högre societeten alldeles undantagsvis firad icke blott för sitt eminenta konstnärsskap, utan lika mycket på grund af sitt älskvärda ladylika umgängessätt. — Christine Nilssons hela väsen hade någonting emanciperadt, manligt; äkta qvinlighet förde hon ej i skölden. — I Stockholm bodde jag lilkasom Christine Nilsson på herr Cadiers präktiga Grand hôtel. I samma våning som vi logerade Dom Pedro, kejsaren af Brasilien. Strax efter vår ankomst blefvo M:me Nilsson och jag mottagna i audiens hos konung Oscar, och samma dag begaf sig äfven den brasilianske monarken till slottet för att besöka konungen. Dagen derpå kom kung Oscar till Grand hôtel för att besvara Dom Pedros visit. Nilsson och jag sågo de kungliga ekipagen köra fram till hotellet. Nilsson var nu fast öfvertygad om att kungen skulle besöka icke blott kejsaren utan äfven göra en återvisit hos henne, »drottningen i sångens rike», såsom några öfverförtjusta recensenter kallat henne. Oscar II infann sig emellertid icke hos divan, och då hans vagn rullade tillbaka från hotellet, var hon mycket stött öfver den brist på uppmärksamhet, hvilken, såsom hon uttryckte sig, konungen lagt i dagen emot henne genom att icke besvara hennes visit. Så långt kan en teaterprinsessas förblindelse sträcka sig.»

På andra tournéer i Sverige konserterade jag med den oförgätlige Henry Wieniawsky och min sedan blifvande svärson Richard Henneberg. Jag bör ej heller förbigå m:me Déméric Lablache, Lilli Lehmann och hofoperasångaren Franz Betz från Berlin, hvilka äfven gjorde konsertresor med mig i Sverige. På mina sista resor medverkade som pianist och ackompagnatör en ung man från Rotterdam, hr Dirk Haagmans, som i norden vann stora sympatier.

Stockholmsoperan, som har haft sina år af den högsta blomstring, då konstnärer sådana som Oskar Arnoldson, Fritz Arlberg, Anders Willman, Louise Michaeli, Fredrika Stenhammar, Mina Gelhaar, Charlotte Strandberg och kapellmästarne Ludvig Norman och August Söderman verkade vid densamma, namn, hvilka skulle ha varit en prydnad för hvilket konstinstitut som helst på kontinenten, förfogar visserligen icke nu öfver en sådan elitpersonal, men intager likväl som konstinstitut en framstående plats. Dampersonalen eger äfven nu förträffliga krafter i fruar Östberg och Edling samt fröknar Klemming och Karlsohn. Herrpersonalen står ej på samma höjd. Bland den framstår så till röst, som i kroppsligt hänseende baritonisten Lundqvist, men då man har utsigt att återfå den framstående tenoristen Ödmann, som öfvergifvit operan, kommer detta reengagement att fylla en betänklig lucka». — Som man ser skrefs detta under herr Ödmanns anställning i Köpenhamn. Med en eloge till hofkapellmästaren och operadirektören Nordquist och äfven ett berömmande ord för kapellm. Henneberg vänder sig Behrens från Stockholm och Sverige samt fortsätter sin Rotterdamhistoria, vid hvilken vi ej finna skäl att vidare uppehålla oss, hvarföre vi härmed afsluta dessa utdrag. Behrens uppehåller sig, såsom bekant, för närvarande i Amerika.

(Slut.)

Från Trollflöjten till Parsifal.

Under denna titel lemnade Ludw. Hartmann, den i Dresden bosatte komponisten och musikskrifställaren, en jemförande skildring i »Sächs. Landeszeitung» för ett par år sedan, och detta inlägg i frågan om nutidsmusikens förhållande till den gammalklassiska synes vara af det intresse, att artikeln förtjenar komma till våra läsares kännedom, hvarför den här i öfversättning följer:

Under det på festspelens kulle i Baireuth den svårmodigt allvarliga Parsifalmusikens toner ljuda som en själamessa för den hädangångne mästaren af nutiden, öppnade Kgl. hofteatern i Dresden ett nytt spelår med W. A. Mozarts evigt ungdomliga, oöfverträffliga mästerverk.

Hur har det väl kommit sig, att man såsom *motsatser* uppfattat de båda konstrigtningar, hvilkas högsta spetsar framglänsa i de namn, som öfverskriften framhåller? Man handlar dermed snörrätt mot Richard Wagners egna konstfilosofiska åsigter. Wagner har aldrig, under ingen tid och ingen form, sagdt eller gjort något, som med nödvändighet stält honom såsom en motsats till Mozart. Han har beundrat Mozart såsom den gudomligaste musiker — hans egna ord — och med obegränsad vördnad blickat upp till Beethoven. Hafva under ordfäktningar i tidningar och broschyrer taktlösheter förekommit, hvilka med beklaglig kortsynthet upphöjt det moderna på klassikernas bekostnad, så var säkert icke *Wagner* skuld dertill.

Man får ej förvexla denne store och praktiskt kloke man med hans adepter och efterapare. Lika litet som Wagner skulle gillat att i våra dagar Baireuth blifvit platsen för en fanatisk sektkult, vid hvilken presterna blifvit räknade för gudar, lika litet har Wagner del i den kolossalt dumma åsigten, att den klassiska konsten bragts på fall genom hans sträfvanden och framgångar. Det är hög tid att wagnerianerna af den gamla observansen offentligt uttala: att Wagners lära var genomträngd af den djupaste vördnad för J. S. Bach, Gluck, Mozart och Beethoven, att han städse muntligen och skriftligen erkände den strängaste kontinuitet i konstutvecklingen och betraktade sig sjelf endast som en länk i utvecklingskedjan. Det bästa som skrifvits om Mozart och Beethoven härrör från Wagner, som var lika stor kritiker, som han såsom skapande konstnär egde förmåga att sätta en verld i rörelse. Emot konstens *urartande* har han farit ut med berserkaraseri; icke mot någon *före* honom blomstrande, mera betydande *konstart*.

Från Trollflöjten till Parsifal — är då vägen så oerhördt lång, att en menniska ej förmår i ett öfverskåda densamma från utgångs- till ändpunkten? Äro idéerna i Parsifal upphöjdare än i Trollflöjten? Olika äro de men ej till graden skiljaktiga. Parsifal grundar sig på mysteriet af Kristi menniskoblifvande och försoningen genom trons och kärlekens kraft. Trollflöjten hvilar på de upphöjda lärorna om sanning och dygd, rättfärdighet och menniskokärlek. Mål och medel må vara olika, men i *ett* kunde Wagner dock ej bjuda öfver Mozart: i *den djupaste uppfattning af all konsts väsen*. De upphöjda tankar, som Mozart inkarnerat i Trollflöjtens prestkörer, de gripande underbara tonerna i hans Requiem, — de stå så högt öfver det verkligas verld, att det enda en framtida tonkonst kan förmå består i *fullföljandet af Mozarts tankar*.

De der i Bayreuth veta ingenting härom. Men *Wagner sjelf* har vetat det; han har betygat och lärt: det fins blott *en* Mozart. Hvad som tilldrog sig efter Mozarts död var en naturnödvändighet. Uttrycket för det rent musikaliska var genom honom uttömdt. Den omedelbara gudomligheten i hans melodier, hvilka liksom solen, stjernorna och blommorna syntes skapade för att bevisa Guds närvaro i naturen, har aldrig åter uppnåtts. Den förtrollande skönheten hos Trollflöjtens och Requiems musik är en gränssten i menniskoandens historia. Generationer skola i helig vördnad akta sig sig för att vilja rubba detta råmärke.

Då denne gudomlige musiker dog, måste konsten söka sig andra vägar. Hennes naiva, lycksaliga barndom var förbi. Smärtan, beräkningen, grubbleriet drogo in i tonkonstens konungarike. En titan, Ludvig van Beethoven, förde sedan spiran i den verlden, som nu icke utgjordes ensamt af blomsterrika fält, utan der underbara djup af tänkande och metafysik nu öppnade sig. Likasom Beethovens tid var uppfyld af de väldigaste strider på det andliga och politiska området, så är också hans musik af öfverväldigande makt och bringar en inre verld i skakning. Beethoven var Mozarts nödvändiga komplettering. Men de, som skapade efter eller vid sidan af dessa, saknade all generel egendomlighet. Schubert kan man fatta som mozartian (likasom i lägre grad äfven Mendelssohn); i väsentligt hänseende också C. M. v. Weber; Rob. Schumann deremot och Rich. Wagner stå direkt under Beethovens inflytelse. Wagner står emellertid (frånsedt de många skiljaktigheterna dem emellan i deras konst) framför Schumann i *den samtidiga anslutningen till Mozart*. Efter Beethovens mönster är hos Wagner intentionens storslagenhet, tankens djup och rikedom. Men trots allt grubbleri, trots Schopenhauer och Eddafilosofi, låg dock hos Wagner förborgad något af Mozarts intagande barnslighet. Att båda, Mozart liksom Wagner i sina sista sceniska verk afsågo den ene den filantropiska, den andre den religiösa förlossningen ur ondskans våld, deri ligger väl blott en tillfällig likhet. Vigtigare är deremot gemenskapen i de båda stora musikernas böjelse för det barnsliga. Dock får man härvid ej tänka på Parsifal och det nu varande Baireuth. Men Siegfried och Rheingold — äro de icke likasom ekon af den mozartska trollsagokonsten? Så kommer man till den ganska märkliga upptäckten: *Hvad Rich. Wagner i särskilda, sinsemellan helt olika verk sökt och uppnått, det finnes hos Mozart förenadt i ett verk.* Siegfried och Parsifal hafva sin gemensamma förebild i Trollflöjten.

Och här beröra vi tillika skilnaden mellan konstskapandet förr och nu: Mozart var icke ensidig såsom efter honom redan Beethoven var och i högsta potens Rich. Wagner. Den utomordentliga segheten hos Wagner i fasthållande af det en gång funna, hans ändlösa längder, den af honom odlade förmågan att åstadkomma en fysisk och psykisk utmattning, allt detta ger hos Mozart vika för hans snilles obeskrifligt vexlande rörlighet. I samma andedrag de älskligaste tokerier, utkläddningar och trollerier såsom för att roa barn, och så den djupaste, mest gripande andakt i frimurareritual! Wagner har deremot *delat* detta: etiken åt Parsifal, sagan åt Siegfried.

Wagner har trott sig fått ärfva hufvudsumman af sin förmåga från Beethoven, och det heliga allvaret, de »titanlika» idéernas fasthållande bekräftar den åsigten. Som filosof står Wagner Beethoven så nära som möjligt. Men Wagners *humor* är icke beethoveniansk; den pekar på Mozart. Äfven när Beethoven ler, bringar han en att darra, såsom hans scherzon i symfonierna bevisat äfvensom bizarrerierna i hans sista stråkqvartetter. Deremot är Wagners humor i Siegfried-dramat äkta mozartisk. Det är den lycksaliga glömskan af verklighetens hela elände. Så klara, ljusa och glädjestrålande, som Trollflöjtens sånger, återljuda Siegfrieds i våra efter fantasi törstande hjertan. Den tyska sagan med sina naiva orimligheter och vishetsrika bakgrund upplefver i *båda* mästarnes toner, i Mozarts Trollflöjten som i Wagners Siegfried.

Dock — medlen äro ju hos båda tonmästarne så olika. Ja, hvem kan bestrida det. Inom den diatoniska skalan har Mozart uppnått detsamma, hvartill Wagner behöft hela berg af enharmonik och kromatik. Illa nog; men den moderne konstnären kunde icke annorlunda, och det är ett fattigdomsbevis för den pseudoklassiska kritiken, när den kastat ut mot Wagner den beskyllningen, att han användt för mycket medel. Nu har allmänheten vant sig vid det förr utomordentliga, och vi betrakta det beklagansvärda hopandet af konstmedel såsom någonting vidt skildt från klassikerna, emot hvilket den moderne tonsättaren står maktlös, då han ej kan undvika detsamma.

Upphör då ändtligen att betrakta Wagner och Mozart såsom »motsatser». Om man i Baireuth hör »Parsifal», i Dresden »Trollflöjten» eller i Hamburg »Fidelio», så är det *en* konst, *snillets konst*. Talangernas konst må vara hur skiftande som helst. Denna plockar flitigt ihop de brokigaste stycken, och allt hvarmed den lyckats behaga är efter ett par år förgätet, bortblåst, liksom »hade det aldrig varit till». Men *snillets konst*, på hvilken afund och småsinne i alla tider naggat — det gäller Beethoven och Mozart likaväl som Wagner — denna konst sluter sig strängt inom sig sjelf: den har sin rot i *hjertat* hos dem, som skänka

den åt *oss*, och i *Gud*, som skänkte henne åt *dem*.

Annorledes har Wagner icke tänkt. Är ultra-baireuthismen med sin ytliga person- och partitjenst af annan åsigt — icke stöter det mot *Wagner* att vara entusiastisk Mozartbeundrare. Wagner har endast genom sin död blifvit förhindrad att utom *sina* verk »*stilenligt*» uppföra i Baireuth äfven Gluck, Weber, Mozart o. s. v. Detta var hans plan, hvilket man ej vill låtsa om. På så sätt skulle Baireuths ensidighet brytas. Den 13 mars 1882 skrifver ännu Wagner i Palermo ordagrant följande: »Vid publikens fria kritik äro vi bundna, ty utan publiken kunna vi ju ej tänka oss ett dramatiskt konstverks existens». Efter uppfylda förpligtelser mot patronatföreningen skulle denna utvidgade verksamhet i Baireuth taga sin början. *Trollflöjten vid sidan af Parsifal under Wagner i Baireuth!* Det är sorgligt att denna tanke ej blef förverkligad. Elfva månader efter sedan detta var skrifvet, dog den store mannen. På återvägen från *Parsifal till Trollflöjten* skiljdes från oss hans ande, och vi sakna honom djupare än de, som vid Parsifalspelen förgäta — hvad Wagner under sin lefnad på jorden velat!

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. Juni 1. Auber: *Den stumma från Portici* (Fenella: frk. Lindenau). — 2, 4, 8, 10, 12 Verdi: *Otello.* — 6 Delibes: *Lakmé.* — 13 Thomas: *Mignon.* — 14 Donizetti: *Leonora.*

Djurgårdsteatern. Juni 10. Offenbach: *Förlofningen vid lyktsken* operett i 1 akt af M. Carré och L. Battu (Guillot, byfogden: hrr Gründer, Zetterholm; Fanchette, Helène, Catherine: fru M. Lundberg, frkn. Sundqvist, Gerda Grönberg).

Vetenskapsakademien. Juni 1. Frk. Berna Schücks matiné.

Verdis »Otello» har fortfarande till Kgl. Operan lockat en talrik publik, som med ihållande ovationer hyllat framställarne af hufvudpartierna. Också får man medgifva, att trots den stora rol dialogen spelar i operan, hvarigenom en viss enformighet måste blifva följden, derigenom att denna likväl innehåller många strofer af stor musikalisk skönhet intresset under hela tiden aldrig slappas. Helt säkert kommer operan att då densamma i höst, som vi förmoda, återupptages, hålla sig uppe på scenen, så vida samma förträffliga utförande då som nu kommer henne till del. Fröken Oselios sista uppträdande egde rum den 12 d:s i »Otello» under liflig hyllning och erkänsamhet för den kostnjutning hennes sista gästspel här och särskildt hennes Desdemona erbjudit vår operapublik.

Den tillämnade och omnämda musikal-dramatiska soarén å kgl. teatern blef, af skäl som vi ej känna, inställd.

Djurgårdsteatern har nu öppnat sina portar och hr Bosin med en nybildad trupp der börjat sommarsejouren, som inleddes med den ofvan anförda, förr här gifna operetten af Offenbach, tillhörande hans äldre operetter (fr. 1858) och samtidig med »Orfeus i underjorden».

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan afslutar med denna vecka sitt framgångsrika spelår och lär komma att under det nästa stå under samma förtjenstfulla ledning som under senaste åren. Då en operas ledning nog kan taga en mans hela tid och kraft i anspråk, torde hr Nordquist, efter hvad vi hört, hädanefter mindre än förut tjenstgöra som orkesterdirigent. Vi få framdeles lemna en öfversigt öfver operans verksamhet under den nu tilländalupna säsongen och meddela underrättelser beträffande nästa spelår.

Musik-konservatorium. Under nu tilländagångna vårtermin ha följande examina aflagts:

Organistexamen af Carl Ahlgrén, Carl Bohlin, Emma Feltström, Carl Johanson, Alfhild Larsson, Wilhelm Stenhammar, Alfred Wiklund och Hildur Winbladh.

Examen för behörighet till musiklärare-tjenst vid allmänt läroverk af Alfred Andersson[1]), Carl Fromm[1]) och Wilhelm Svensson[1]).

Examen för behörighet till musikdirektörstjenst vid militärkår af August Johanson.

Specialbetyg (i pianostämning) erhöllo Carl Fromm[1]), Hugo Lagergren[2]) och Herrman Schalin.

Bergs jeton (för elever i orgelklassen) tillerkändes Knut Dahlström[2]) och Ivar Widéen[2]).

Stipendier och gratifikationer, till belopp af 810 kronor, tilldelades 16 elever. Fru Nissen-Salomans stipendium har för innevarande kalenderår tillerkänts Sigfrid Laurin och Anna Tengvall, fru Euphrosyne Abrahamsons har tilldelats Frida Olsen för ett år, räknadt från nästa 1 juli.

Svenska teatern är icke, såsom förut uppgifvits, för nästa spelår förhyrd af herr Hjertstedt utan af direktör Victor Holmqvist, som på sin repertoar hufvudsakligen kommer att upptaga komedier, lustspel och folkskådespel.

Å Hasselbacken uppträder sedan någon tid vid middagskonserterna ett ungerskt zigenarekapell under anförande af hr Vòrös Lajos och bestående af 9 musici, hvilka traktera följande instrument: 2 första, 1 andra och 1 altviol, 1 kontrabas, 1 violoncell, 2 klarinetter och 1 cymbal. Den egendomliga men intressanta musiken utföres efter gehör, och det omvexlande programmet omfattar uvertyrer, valser, ungerska nationalsånger m. m. Kapellet fick tillfälle att låta höra sig på hofvet d. 6 d:s, då kronprinsen firade sin namnsdag.

Bellmanssalen heter nu mera f. d. Djurgårds-manègen, sedan den inretts till konsertsalong. Denna invigdes d. 8 juni med en populär folkkonsert, hvarvid utfördes orkestermusik under direktör Littmarks ledning samt sång af Qvartettsångareförbundet och De svenska qvartettsångarne (40 man).

Wiberghska damqvartetten, bestående af fröknarna Österberg, Lundvall, Welcher, Lindgren och Lindbom, alla från Vasateatern härstädes, har företagit en konserttur, beräknad till 6 veckor och kommer att omfatta mellersta och södra Sverige.

Herr A. E. Westerlind, violinist och kapellmästare i Vasa, svensk till börden men sedan många år bosatt i Finland, kommer att i början af juli göra en konsertresa till svenska badorter. Herr W. åtnjuter i Finland ganska stort anseende som violinist och berömmes för sin rena ton och goda teknik samt mångsidiga bekantskap med såväl klassisk som modern musik för hans instrument. Hr W. åtföljes på resan af sin dotter, en ung sångerska, hvilken nyligen afslutat sina sångstudier. En ung finsk pianist, hr Oskar Merikanto, som under de två sista åren studerat musik vid Leipzigs Musik-konservatorium, kommer att medfölja.

Kapellm. Andreas Hallén har i dessa dagar erhållit anbud från en af Amerikas förnämsta musikförläggare, G. Schirmer i Newyork, att för nämnda firmas räkning komponera dels ett körverk med eller utan orkester, dels ett verk för stråkorkester. Flera af Halléns kompositioner ha blifvit uppförda i Amerika under Theod. Thomas', A. Seidl's och andra af Amerikas mera framstående dirigenters ledning. Så uppfördes nyligen i staden Buffalo under mycket bifall den från Filharmoniska sällskapets konserter väl bekanta fruntimmerskören »Ährenfeld» med till engelska språket öfversatt text af fru G. Luckhardt i Newyork.

Sigfried Salomans »*Diamantkorset*», komisk opera i 3 akter, hvilken här under så stor framgång upplefvat 28 föreställningar å k. Operan och sedan måst nedläggas, då representanterna för Zephyrine och Gigoti (frk. V. Andersson och P. Janzon) ej mer finnas vid operan, har nyligen utkommit å Botes & Bocks hofmusikhandels i Berlin förlag i ett särdeles prydligt klaverutdrag med svensk och tysk text samt i den dels omarbetade, dels nykomponerade form, i hvilken den här framförts på scenen. Ouvertyren är arrangerad för 4 händer,

[1]) Har förut aflagt organist- och kyrkosångare-examina.
[2]) Har förut aflagt organist-examen.

allt det öfriga för 2 händer. Genom detta lyckade arrangement kommer den populära operan säkert att, hvad den förtjenar, blifva mera känd och äfven hitta vägen till flera scener. Overskous danska libretto till operan finnes, öfversatt på tyska språket, införd i början af arbetet.

Nittontonskalan, en intressant artikel af A. L., hade vi ämnat införa i detta nummer, men måste, då den ej kunnat inpassas i detsamma utan afbrott, spara den till 1:sta sept. numret.

Fröken Augusta Öhrström har efter sin framgångsrika Amerika-tournée återkommit till hemlandet och väntas snart inträffa här.

Fröken Adèle Almati har, efter afslutade studier för prof. Giraldoni i Milano, erhållit gästspelsengagement vid teatern i Alexandria, Lombardico, der hennes första rol blir Azucena i »Trubaduren».

Fröken Ellen Nordgren, som så framgångsrikt uppträdt i »Aida» å Köpenhamnsoperan, kommer att der under nästa säsong sjunga titelrolen i Wagners »Valkyrian».

Hr Carl Hagman, den unge tenorsångaren, har återkommit från sin italienska studieresa och skall i höst fortsätta studierna för prof. Giraldoni, men då i Petersburg, der denne fått anställning vid musikkonservatoriet.

Göteborg. Direktör Robert Lindholm, den välkände sångledaren härstädes, fylde nyligen 50 år, med anledning hvaraf ett 20-tal forna elever vid Göteborgs seminarium, nu anställda såsom lärare vid stadens folkskolor, på morgonen uppvaktade hr L. i hans bostad. Hr L. hyllades med tal och sång äfvensom medelst en prydligt utförd tillegnan samt för tillfället författade verser.

Helsingfors. Svenska teatern har för nästa spelår följande personal:

Hrr Agardh, Berlin, Brander, Castegren, Grundström, Henning (ny), Lindberg, Linderoos, Ljungberg, Malmström, Riégo, Salzenstein, Siljander, Wahlbom, Wilhelmson och Beckman.

Fruar Agardh, Bergström, Brander, Bruno, Carlbeck (ny), Castegren, Molander, Precht, Salzenstein, Walhbom och Wiberg.

Fröknar Grönqvist (ny), Hallgren, Stjadoff (ny), Sundqvist (ny), Tallberg, (ny), Tisell, Westh och Zuhr.

Bland stycken, som under kommande spelår skola uppföras, märkas:

»Hårda sinnen», folkskådespel af Frans Hedberg, »Det nya systemet», »Kung Midas», »Öfvermakt», »Tillfälligheter», »Muntra fruar» af Shakspear (Falstaff hr Riégo), »Fruntimmersskolan» af Moliére, samt operetterna »Mikadon» och »Farinelli».

Paris. Stora operan har nyss framfört en nyhet »Zaire» af en ung komponist Vérouge de la Nux. Operan, i två akt med text af Blau och Besson, väckte ej synnerligt intresse: André Messagers treaktsopera» La Basoche», med libretto af Albert Carré, har deremot på Opéra Comique haft afgjord framgång genom god text, inspirerad musik och vacker orkestrering.

På Odéon har Berlioz' komiska opera »Beatrice et Benedict», för första gången i Paris, uppförts under hr. Lamoureuxs utmärkta ledning. Ett nybildadt aristokratiskt sällskap, »Société des grandes auditions de France» har föranledt operans uppförande.

Wien. Sångarfesten, som skall ega rum denna sommar i Pratern den 14—18 augusti, har omfattats med så lifligt intresse, att hittills ej mindre än 887 sångföreningar med tillsammans 12,000 sångare äro anmälda.

— *Mozart-teatern i Salzburg,* mästarens födelseort, skall uppföras redan i höst och är ämnad att bilda ett motstycke till Wagner-teatern i Baireuth: en mönsterscen för årliga uppföranden af Mozarts mästerverk. Teatern skall rymma 1,500 åskådare samt en orkester på 80 man.

En minnesstod öfver C. M. von Weber aftäcktes den 1 Juni i hans födelsestad Eutin. Med anledning häraf gafs en stor musikfest, vid hvilken flera framstående solister från åtskilliga tyska städer medverkade. Programmet för musikfesten upptog flera kompositioner af Weber, som dittills ännu icke blifvit uppförda.

Till våra prenumeranter.

Såsom vanligt under sommaren, vår musikverlds »döda säsong» hvad teater och konsertväsende beträffar, inträder i Svensk Musiktidnings utgifvande, liksom fallet är med flera utlandets musiktidningar, ett afbrott med detta nummer, och kommer tidningen att sedan från och med den 1 september utgifvas såsom förut med två nummer i månaden.

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1885—1889, säljas till **nedsatt pris** af **4 kronor** pr årgång, **7 kronor** för två årgångar, **10 kronor** för tre årg. då **kontant liqvid** med beställning efter noggrann adress sändes **direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.**

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.
Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.
Gust. Petterson & Komp.
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Svensk Musiktidnings
Bilagor 1 och 2 för detta år innehålla:
Pianostycken af *Adr. Dahl:* **Vårstämning,** *Ika:* **Un bibelot,** *A. Doppler:* **Ungdomstankar,** *Chr. Gluck:* **Balett** ur »Orfeus». *Ludv. Wenzel:* **Jägarsång.** — Sång: **Trädgårdsmästaren** af *Aug. Körling.*

Flyglar. Tafflar
Pianinos Orglar
A. W. EKDAHLS
PIANOAFFÄR
Stockholm,
Drottninggatan 18. Allm. Telef. 600.
OBS. Gamla Instrument tagas i utbyte.
OBS. *Pianostolar,* ny konstruktion.

Eleganta Permar
till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Svensk Musiktidnings
MUSIKALBUM
III 1889.
Piano- och sångstycken innehållande för piano: ***Henselt:*** *Kärleksro,* ***Klauwell:*** *Albumblad,* ***Reiser:*** *Vårfröjd,* ***Rubinstein:*** *Menuett,* ***Sjögren:*** *Melodi,* ***Tschaikowsky:*** *Elegisk romans,* ***Wenzel:*** *Friskt mod.* För sång: ***Söderman:*** *Visa* och *Koral,* ***Schubert:*** *Kärleksbikt.* Säljes i Musik- och bokhandeln samt hos tidningens Expedition till ett pris af **1 krona.**
OBS. Södermans *visa,* upptecknad ur minnet af Fritz Arlberg, äfvensom *koralen* äro ej förr utgifna, ***Schuberts*** *Kärleksbikt* hör till hans efterlemnade verk.

Obs. Mycket billigt annonspris
i Svensk Musiktidning — **10 öre petitrad** — (rabatt vid förnyelse.)

INNEHÅLL: Ett besök hos Karl Valentin (med porträtt) — Göteborgs Harmoniska sällskaps verksamhet 1885—90. — Framför och bakom kulisserna, minnen ur Conrad Behrens' konstnärslif (slut). — Från Trollflöjten till Parsifal. — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Till våra prenumeranter. — Annonser.

STOCKHOLM O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1890.